

Misiltsinnermut ilitsersuut Projektilerineq

Atuarfimmi 10. klassimi inaarutaasumik misilitsinneq

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfik
Decembari 2021

Imai	
Aallaqqaasiut	2
Projektilerineq	2
Atuartitsissutunik kattutaarineq	2
Piffissaliussat aaqqissuussinerlu	2
Siunnersuineq siunnersuisullu	3
Piumasaqaatinik naliliinissamillu ilisimatitsineq	4
Suliaqarneq	4
Atuariartortarneq	4
Oqaatsit	5
Ullut pilersaaruserfiit	5
Sammisamik sammisallu ilaanik toqqaaneq	5
Suleqatigiinnik pilersitsineq	5
Sammisaq qulaajagassaq sammisamullu apeqquusiorneq	6
Suleriaatsit misissueriaatsillu	6
Najoqqutat atortullu	6
Projektilerinerup allaganngortinnera	7
Suliap inernera	7
Naammasiniarnera	7
Saqqummeeriaaseq	8
Saqqummiineq	8
Censori naliliisullu	9
Naliliinermi tunngaviusussat karakteriliinerlu	9
Allaganngorlugu oqaaseqaat	10
Atuartup napparsimanagera allamillu peqquteqartumik peqannginneq	10
Ingerlatsinerup nalilerneru	11
Censorit nalunaarutaat	11
Ilanngussaq 1: Tulleriissaarinerup takutitassiarinera - Projektimik suliap ingerlannera	12
Ilanngussaq 2: Projektilerinerup ingerlarnganik takussutissiaq	13
Ilanngussaq 3: Projektilerinerup aalajangersimasumillu sammisaqarluni sulinerup assigiinngissusaat	14
Ilanngussaq 4: Saqqummeeriaatsinut inerniliilernullu assersuutit	15
Ilanngussaq 5: Erngup nukinga sammisap ilaatut sammineqarnissaanut assersuut	16
Ilanngussaq 6: Karakterit oqaasertalernissaannut siunnersuut	17
Ilanngussaq 7: Projektitut suliap saqqummiunnerani nalilersuinnermut skema	18

Projektilerineq

Aallaqqaasiut

Inatsit naapertorlugu atuartut atuarnermi atuartitsissutit kattutaarlugit suliaqassapput, aalajangersimasumik sammisaqarlutik suliaqassapput projektitullu aqqissukkamik suliaqassallutik. 3. klassimi namminneq suliaminnik saqqummiissapput, 7. klassimi aalajangersimasumik qulequttamik sammisaqassapput, 10. klassimilu projektimik suliarfik tunniutissaavaat.

Projektilerineq 10. klassimi atuartut tamarmik atuarnermi naammassinnilersut ingerlattussaavaat. Projektilerinerneq pingaarnertut siunertarineqarpoq - atuarfimmi inaarutaasumik naliliinerit allat assigalugit – atuartut ilikkagassatut anguniagassanik alloriarfinni siunertat, atuartitsissutit siunertaat ilikkagassatullu anguniagassat pillugit nalunaarummi¹ nalunaarsorneqartunik qanoq annertutigisumik angusaqarsimanerannik uppernaarsaanissaq.

Ilitsersuummi matumani siunertaavoq, piumasaqaatit misilitsinnermut nalunaarutip² projektilerineq taassumalu ingerlannissaa pillugit allasimasut ersarissarnissaat itisilernissaallu.

Projektilerineq

Projektilerineq atuartitsissutit kattutaarlugit projektileriffittut suleriaasiuvoq. Projektilerinerneq sammisat atuartitsissutini atuartitsissutinilu qanitariissuni tamaneersut ilanngunneqarsinnaapput. Atuartut sammisaq qulaajagassaq, namminneq oqaasertaleeqataaffigisartik, nassuiassavaat. Aalajangersimasumik sammisaqarneq assignagu projektilerinerneq atuartup apeqquutit tupigusuutigisani misissuulluni misileraallunilu inernilerniartussavaa. Saqqummiinerli oqaluttariarsorluni-suliaqarluni misilitsinneruvoq. Projektilerineq, aalajangersimasumik sammisaqarluni suliaqarnermit allaanerusoq, suliamik naammassisamik inernilerneqartussaavoq.³

Allanngorartumik atuartitsineq suleriaatsit tunngaviusutut projektilerinerneq atuuppoq.

Atuartitsissutinik kattutaarineq

Projektilerineq, atuartup atuartitsissutit assigiinngitsut imarisaannik taakkunanilu suleriaatsinik atuiffia, atuartitsissutinik kattutaariffiuvoq. Projektilerinerneq atuartup projektilerisinnaatiginera takutissaavaa atuartorlu atuartitsissutinik kattutaarluni suliamik qulaajagassamik sulinissaanut periarfississaallugu.

Suleriaatsimi ilinniartitsisut allat ilisimasaasa atorluarnissaat pissusissamisoorpoq.

Piffissaliussat aqqissuussinerlu

Projektit suliaq februaari naatinngit saqqummiunneqassaaq. Projektilerinerneq ullut marluk sammisassamik sammisallu ilaanik toqqaanissamut atorneqassapput, tassunga ilanngullugit sammisamut apeqqusiaq kiisalu sulinissamut pilersaarussiaq. Tulliullugu sivikinnerpaamik sapaatip-akunnerini marlunni paasissutissanik katersisoqassaaq.

Ulluni atuarfiusuni tallimani projektilerineq inaarsarneqassaaq, suliap tunniullugulu saqqummiunneranik nagaserlugu.

Projektilerineq imatut ingerlanneqartussaavoq:

Atuartitsineq	Misilitsinneq
---------------	---------------

¹ Atuarfimmi atuartitsissutini atuartitsissutinilu qanitariissuni alloriarfiit siunertaat kiisalu atuartitsissutit siunertaat ilikkagassatullu anguniagassat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 16, 24. juuni 2003-meersumi

² Meeqqat atuarfianni inaarutaasumik naliliineq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 9. januar 2009-meersoq

³ ilanngussaq 3 aamma 4 ilaatigut takukkit

Ulluni marlunni tulleriinni pilersaarusionerq	Minnerpaamik sapaatip-akunnerini marlunni ator-tussanik katersineq	Ulluni tallimani tulleriinni projektiterineq	Saqqummiineq
---	--	--	--------------

Ullut pilersaarusionerfiusut marluk ataqatigiipput. Ullut tallimat projektiteriffiit ataqatigiipputtaaq. Ullut pilersaarusionerfiit projektiteriffiilluunniit aggulunneqarsinnaanngillat, soorlu ullunut affarnut, tiiminut assigisaannulluunniit.

Saqqummiineq ullormi ataatsimi ingerlanneqassaaq. Misilitseqatigiit ullormut ataatsimut amerlavallaarpata, saqqummiinerit ullup tulliani ingerlateqqinneqassapput.

Ilinniartitsisoq ilinniartitsisooqatigiilluunniit atuartitsineq tamakkerlugu siunnersuissapput.⁴

Siunnersuineq siunnersuisullu

Ilinniartitsisut siunnersuisutut inissisimanerat atuunnerallu pingaaruteqarpoq. Atuartut projektiterinerup aal-tinneraniit naaneranut siunnersorneqarnissaminut periarfissaqartuassaapput.

Ilinniartitsisut siunnersuiuassapput siunnersugassanillu ujartuiuartussaallutik, ilaatigut qulakkeerniassallugu atuartut ataasiakkaat projektiterinermi naammassisaqarnissaminut – ilisimasaminik, nutaaliorsinnaanermi suliaminnillu tamakkiisumik takunnissinnaanermi takutitsisussaananerannik - ikorfartornetariaqarsinnaanerat pillugu. Atuartut ilinniartitsisut oqaloqatiginerisigut isumassarsiaminnik eqqarsaatiminnillu pitsanguisinnaanerat siunnersuineri pingaarnertut siunertaavoq.

Ilinniartitsisoq siunnersuinissaminut pisussaaffeqarpoq. Atuartut atuarnerup nalaani, apeqqutaatinnagu atuarfimminnertik atuarfiilluunniit avataaniinnertik, sumi siunnersorneqarsinnaanerinik ilisimatinnegassapput. Ilinniartitsisoq atuartunik sunngiffimmi aamma/imaluunniit weekendimi namminneq sulerusuttunut siunnersuinissaminut pisussaaffeqanngilaq.

Projektiterineq tamakkerlugu klasseqatigiikkuutaat ilinniartitsisui (atuartitsissutinilu allani ilinniartitsisut) siunnersuissapput. Taamaalilluni projektiterineq eqaatsumik aqqissuunneqar-sinnaavoq aammalu soorlu klassip klasseqatigiilluunniit ilinniartitsisui siunnersuisinnaallutik. Peqataasunut tamanut iluaqutaasumik klasseqatigiiaani atuaqatigiit ilinniartitsisullu akuleriillutik suleqatigiissinnaapput.

Ilinniartitsisut allat aamma projektiterinerup aallartisimalerneraniilli suleqataatinnegarsinnaapput. Skolebibliotekarit, sulilluni-nipilersorluni atuartitsissutini ilinniartitsisut ilinniartitsisulluunniit immikkut ilisimasallit, soorlu multimediamik ilisimasallit assigisaallu, projektiterineri iluaqutaasumik ilaatinneqarsinnaapput. Sulineri ilinniartitsisut amerlassusaannut piumasaqaateqanngilaq; tamanna atuarfimmi aalajangiiffineqassaaq.

Projektiterineq ingerlalluarnerpaasarpoq atuarfiup 10. klassimi piffissamut tamarmut tiimit tamakkerlugit akisussaaffik ilinniartitsisunut marlunnut arlalinnulluunniit tunniukkaangagu. Atuartut taamaalillutik ulluinnarni projektiterinermi saaffigisassatik ilisimallugillu qularissanngilaat. Atuartut suleqatigiikkuutaat siunnersornissaat siunnersueqatigiit akunnermimi agguartassavaat.

Ilinniartitsisut taakkua projektiterinerup kiisalu ullut projektiteriffissat allat pilersaarusionerat atuartunut ilisimatitsissutiginnissaat akisussaaffigisariaqarpaat, taakkununga ilanngullugit ullut tulleriit marluk sammisassamik toqqaanermut pilersaarusionerqarnermullu atugassat, kiisalu piffissaq tullittooq minnerpaamik sap.ak. marlunniq sivisussusilik, ulluinnarni nalinginnaasumik atuartitsinermik ingerlatsiffiusoq, atuartut atortussaminik katersuiffigisinnaasaat ikiortinnissaminnullu periarfissaqarfissaat.

Siunnersuineri pineqarput:

⁴ ilanngussaq 1-imi aamma 2-mi ingerlatsineq pillugu paasisaqarnerusinnaavutit.

- Sammisamik toqqaanermi
 - Qulequtaq qulaajagassaq – tassunga ilanngullugu atortussanik sammisamut isumassarsisitsisinaasunik ilitsersuineq.
 - Qulequttap qulaajagassap killilernera (qulequttamut apeqqusiorneq) – akuerineqarneranik ilaqartoq.
- Paasissutissanik atortussanillu katersinermi
 - Najoqqutassat atortussallu (kikkut, sumi suullu).
 - Saqqummeeriaaseq – aamma suliap inaarsarneranut/projektilerisap inerneranut ikorfartuut
- Naammassiniarnerani
 - Suliap inernerata/projektilerinerup suliareqqinnera naammassineralu
 - Saqqummiinissamut, ilisimalikkanik nutaanik saqqummiiffiusussamut, piareersarneq.

Piumasaqaatinik naliliinissamillu ilisimatitsineq

Atuartut sulinissat sioqqullugu naliliinissamut piumasaqaatinik ilisimatinneqassapput. Atuartut ataasiakkaat, atuaqatigiikkuutaat atuaqatigiilluunniit tamarmiutillugit oqaloqatiginerisigut ilisimatinneqarsinnaapput. Oqaloqatigiinnermi atuagarsornerup ilai pingaartinneqarumaartut ilanngunneqassapput. Atuarnerup nalaani projektilerineq tamakkerlugu siunnersuisoqartussaanneranik atuartut aamma ilisimatinneqassapput.

Atuartut ilisimassavaat, projektilerineq oqaaseqaammik imaqaqortunerumaamik atuartullu ataasiakkaarlugit karakterilernerisigut nalilerneqarumaartoq misilitsissimanermut uppernarsaammi allanneqartussamik.

Projektimik suliap nalilerneqarnerata immikkoortuinit pingasunit erserpoq, projektimik suliap ilisimasassatigut imaa qitiutillugu naliliisoqassasoq. Naliliinerup immikkoortuunik taakkuninnga ilisimatitsineq assersuutigalugu ilinniartitsisup atuartitsissutit assigiinngitsut assersuuteqarfigalugit itisiliineratut ingerlanneqarsinnaavoq, atuartunut takutillugu ilikkagassatut anguniagassat pillugit ilisimasatik piginnaasatillu qanoq takutissinnaaneraat.

Projektimik suliap oqaaseqaammik karakterimillu nalilernerani tunngavittut aallaaviussapput:

- suliap imaa
- suliap ingerlannera
- saqqummiunnera

Una ilanngussaqaq "Naliliinermi tunngaviusut karakteriliinerlu" takuuk.⁵

Atuartut misilitseqatigiikkunik ataasiakkaarlutik karakterilerneqarnissaannik aamma ilisimatinneqassapput.

Suliaqarneq

Atuartup suliaminik ingerlatsinera projektilerinerup nalilerneranut aamma ilaasussaavoq. Ilisimatitsineq isumaqarnerulersinnaavoq 'sammisamik itisiliineq' aamma 'allanik suleqateqarneq' tigussaasunngorlugit assersuuteqarfiginerisigut. Sulinerup pilersaarusionerattaq ilanngunneqassaaq, atuartullu ilisimatinneqartariaqarlutik projektimik suliaq piffissaliussamut naammassineqartussaasoq, taamallu suliap ilai piffissakillilorneq pisutigalugu tuaviinnaq suliarineqassanngitsut. Taamatuttaaq inassutigineqarpoq paasissutissat katersorneqarlutillu immikkoortiterneqarnissaannik assersuusiornikkut siunnersuinissaq, periutsimmi taakkua sammisap qulaajarneqartup suliarinissaanut pitsaaneruseqarpoq tunngaviliisarmata.

Atuariartortarneq

Projektilerineq tamarmi atuarfimmi ingerlanneqassaaq. Paasissutissanik katersineq isumaqatigiissutillu allat atuarfiup avataaniissatillugit ilinniartitsisunik isumaqatigiissuteqarnikkut ingerlanneqartassapput. Atuartut misissuineri amerlasuut (soorlu apersuinerit apeqqusianillu immersuinerit) atuarfiup avataaniittariaqartassapput. Aamma atuartoqarpoq angerlarsimaffimmini sulinissaminnut periarfissagissaartunik. Atuarfik isumaqarpat

⁵ Ilanngussaqaq 6

atuarfiup avataani atuartunik nakkutiginnineq atuussinnaasoq, tamanna atuartut suliniaqarnerannut iluaqutaa-sinnaavoq.

Tulluartsuussaaq piumasaqartoqarpat atuartut tamarmik ullaat tamaasa atuarnerup aallartinnerani takkuttassasut atuarnerullu nalinginnaasup naanerani naapeqqittassasut. Ullaakkut ataatsimiinnermi ullormut pilersaarut atuartoqatigiillu suut suliaassineraat sammineqartassapput, ullullu naanerani ullormut suliaasimasut feedbackeqarfigineqarlutik.

Inassutigineqarpoq ilitersuinerup nalinginnaasup avataatigut sapaatip-akunnerani projektileriffiusumi suleqatigiiaat ataasiakkarlugit oqaloqatiginiarlugit piffissaliisoqartassasoq.

Oqaatsit

Atuartut aamma ilisimatinnegassapput oqaatsit namminneq toqqakkatik atorlugit allallutik qulequtaq qulaajar-niagartik oqaasertalissagaat, misisissuinerit allaaserissagaat kiisalu qulequttamut apeqqusiartik akissuteqarfi-gissagaat. Suliamut eqikkagaq oqaatsit allat atorlugit allanneqassaaq.

Atuaqatigiit imaluunniit atuartut ataasiakkaat projektitut suliaminnik saqqummiinnerminni oqaatsit atugassatik namminneerlutik aalajangissavaat, saqqummiillutillu aallartinnerminni oqaatsit suut atorlugit saqqummiinar-nertik oqaatigisinnaagunikkut pissusissamisuussaaq.

Ullut pilersaarusiortit

Sammasamik sammisallu ilaanik toqqaaneq

Atuartut klassimi klasseqatigiiaaniluunniit ilinniartitsisutik suleqatigalugit sammisassartik pingaarneq aalajangi-utissavaat, taannalu ima imaqqortutigisumik oqaasertalerneqassaaq allaat ilikkagassatigut assigiinngitsutigut paasinarsarneqarsinnaassalluni. Qulequttap pingaarnerup oqaasertaanut qulaajagassallu ataatsip arlallilluun-niit ilanngunnissaanut piumasaqaateqanngilaq.

*Ilinniartitsisoqatigiit qulequttamik pingaarnermik toqqaanermi qulequttanilu qulaajagassani sammineqarsin-naasunik erseqqissaanermi eqqaamassavaat, atuartut tamarmik projektilerinnerminnik naammassisaqarnis-saminnut pitsaanerpaanik periarfissinneqassasut. Tamatuma isumagaa, sammisat tamarmik assigiinngitsuniit sammineqarsinnaaneri periarfissaassasoq. Atuartut suliaqarluni ingerlatsinermik nukittuffeqarnerusut atu-artullu atuagarsornermik nukittuffeqarnerusut assigiinnik periarfissinneqassapput.

Ullut marluk tullerit sammisassamik sammisassallu ilaanik toqqaanissamut pilersaarusiortinnermullu immikkoor-tinneqassapput. Pilersaarusiugassat ukuupput:

- Sammasamik aamma/imaluunniit sammisassap ilaanik toqqaaneq
- Suliamut piumasaqaatinik naliliinissamillu ilisimatitsineq
- Suleqatigiikkuutaanut agguarneq
- Sammasassamut apeqqusiorneq
- Pilersaarusiortneq

Aalajangersimasumik sammisaqarluni suliaq projektilerinerullu immikkoortinnissaat atuartut unamminartuutit-tarpaat. Ilanngusaq 3-mi suleriaatsit taakkua marluk assigiinngissutaat nassuiarneqarput. Ilanngusaq atuar-tunut naqitanngorlugu tunniunneqarsinnaavoq.⁶

Suleqatigiinnik pilersitsineq

Projektilerinerup ingerlanerani 10. klassit akuleriisillugit sulisinnissaat inissaminiippoq. Atuartut amerlanerpaamik sisamaallutik projektilereqatigiissapput. Tamanna isumaqarpoq klassip 10. klassimilu klasseqataasa ilinnia-ritsuisa atuartullu suleqatigiillutik sulinerup aaqqissuunnissaa nalilissavaat aalajangiullugulu. Naak projektile-

⁶ Ilanngusaq 3

rinermi ilikkagassatut anguniagassat atuartut allanik suleqateqarsinnaanermut piginnaasaannut tunngasuteqartut ilaatinneqarnissaat pingaartinneqaraluartoq, taamaattoq immikkut pisoqartillugu atuartut kisimiilutik sulisinnaapput.

Sammissaq qulaajagassaq sammisamullu apeqqusiorneq

Projektilerinermi atuartut qulequtaq pingaarneq aallaavigalugu sammisassaq qulaajagassartik annikillissavaat oqaasertalerlugulu. Sammissap qulaajagassap qulequttamik pingaarnermik killiliiniarneq ajornannginnerulersisavaa atuartullu sammissap ilaata suliariniarlugu toqqagaata imaa ersarinnerulersillugu (sammisamut apeqqusiornermikkut).

Sammissaq qulaajagassaq apeqqutaavoq killeqartoq, atuartup tupigusuuteqarneranik, akerleriinnermik paasininneranik imaluunniit unamminartutut paasisaanik imaqartoq.

Sammissaq qulaajagassaq atuartut ilitersuutitut suliaminnillu aqutsiniarnerminnut atorsinnaasariaqarpaat. Projektilerinermi inerneranik saqqummiineq sammissap qulaajagassap akiniarneranut tapertaallunilu ikorfartuu-tassaaq.

Sammissamut apeqqusiaq tupigusuuteqarluni apeqqutinik imaqarpoq. Apeqqutit tassaasinnaapput apeqqut pingaarneq, immaqalu ilassutaasumik apeqqutit. Taakkua atuartup sumik tupigusuuteqarnera imaluunniit sammisamik qulaajagassamik akisiniarnermini sunik amigaateqarnera takutittussaavaat.

Sammissamut apeqqusiaq atuortoqatigiit suliaaraat, projektilerinerup aallartinnerani ullut marluk naannginneranni suliareersimasassaat.

Suliassap qulaajagassap oqaasertalernissaa atuartunut unamminarsinnaavoq. Tassunga assersuut ilanngussaq 5-imi takuuk.⁷

Suleriaatsit misissueriaatsillu

Suleriaatsip atuartut tamaasa – assessorlutik suliaqartartut, nutaaliortartut, atuakkersortartut il.il. – ilinniakkatik atorlugit aammalu suliaqarlutik-nipilersorlutik ilikkakkaminnik qanoq atuisinnaatiginerminnik takutitsinissaannut periarfissilluarpai.

Sammissap ilaanik sammisamillu qulaajagassamik toqqarneqartumik aallaaveqarluni suleriaatsinik misissueriaatsinillu ilitersuisoqassaaq.

Toqqakkat taakkua projektimik suliami aalajangersimasumi suleriaatsit misissueriaatsillu suut pissarsiffiullaarsinnaanerit aalajangiisuusarput. Taakkua siumoortumik matumani erseqqissumik akissuteqarfigineqasannngillat, projektinilu suliani ataasiakkaani suleriaatsit misissueriaatsillu toqqarneqatut sammissap ilaata suliariniarlugu eqqarsaatigineqartup erseqqissarnissaanut suliarinissaanullu qanoq piukkunnartigineri misilinneqqaartussaapput.

Najoqqutat atortullu

Atuartut najoqqutanik isorinninneq atortussanillu katersineq ulluinnarni atuarnerminni suliassaasa ilagaat. Atuartut najoqqutanik isorinninneq ilinniarsimassagaat pingaaruteqarpoq, internetsimilu atortunik najoqqutassanillu nassaarisaminnik immikkoortiterisinnaassallutik. Suliamik ingerlannerani nittartakkatigit saqqummiisartut saqqummiussallu isikkui misissorlugillu nalilertarsinnaavaat.

Projektilerinermi atuartut najoqqutatut atugassaminnik tulluurtunik, soorlu inunnik, paasissutissiisarfinnik, alatanik, atuakkanik, filminik, nipilersuutinik, nassaarnissaannut ikorfartorneqassapput. Atuartut atortussianik ujaasinerini aamma ikorneqassapput, soorlu pap'linik, pappialanik, nuersagassianik, igaffimmi atortunik il.il. Pingaartumik ilinniartitsisut ulluinnarni najoqqutassanik atortussianillu ilitersuisartut, soorlu skolebibliotekarit il.il., iluaqutigineqarluarsinnaapput.

⁷ Ilanngussaq 5

Atuartut najoqqutatik oqaluttariarsorlutik saqqummiinermi eqqartorsinnaavaat. Tamanna soorlu portfolio-mik saqqummiinertut imaluunniit najoqqutat allattorsimaffiisut allattorsimasutut saqqummiussinerusinnaavoq.

Projektilerinerup allaganngortinnera

Projektimik suliap allaganngortinnera sulineq pillugu naatsumik allagaavoq, quppernernik 2-4-nik annertususeqarsinnaasoq. Allagaq taanna naatsoq suliap ingerlanneranut ataqatigiinneranullu ikorfartuutaasinnaavoq.

Allallugu suliaq, atuartup soorlu logbogimi allattugarisimasinnaasaa, makkuninnga imaqarsinnaavoq:

- sammisamut apeqqusiaq
- sulinissamut pilersarusiaq, soorlu
 - sapaatip-akunneranut pilersaarut
 - skema apersuinermi immersugassaq
 - suliat agguataarneri
 - il.il.
- najoqqutat atorineqartut
- sammisamut apeqqusiamut akissut
- oqaatsit allat atorlugit projektimik suliap tamarmiusup eqikkarnera.

Projektimik suliap allaganngortinnerata kopii saqqummiinissaq ullormik ataatsimik sioqqullugu atuarfimmuut tunniunneqassaaq, censori taamaalilluni saqqummiinissaq pillugu paasisaqarsinnaammat piaareersarluniluunniit.

Suliat inerneru

Suliat inerneru tassaavoq projektitut suliasamut akissut/suliat inerneru. Atuartut suliaq naammassisaat tigussaasuusaaq imaluunniit takorluugaassaaq, tassanilu saqqummeeriaatsimik, suliat imaanik siunertaanillu ersersitsisumik, toqqagaqassapput. Suliat naammassisaat pitsaasup naammassisaasimanini, peqqissaartumik suliaanini, kiisalu paasiniakkamut oqariartuummullu ersarissumik atassuteqarnini ilisarnaatigai.

Atuartut saqqummeeriaatsit assigiinngitsut amerlasuullu ilisimavaat.⁸ Suliat qulaajagassaq atuarfiit ataasiakkaat killigititaasa iluini suliaammat naatsorsuutigineqarpoq, atuarfiit ataasiakkaat saqqummeeriaatsinik killigititamik iluini atuartut suliaannut kissaatigisaanullu tulluurtunik periarfissiissasut, taamaattorli atuartut atuarfiup atortussianik, sakkunik assigisaanillu piginggisaminik atugassissagaatik piumasarisinnaangilaat.

Ilinniartitsisut suleriaatsinik immikkut ittunik ilisimasaqartut atuartullu projektilerineru minni attavigisinaasat iluaqutigineqarsinnaapput.

Naammassiniarneru

Atuartut minnerpaamik sapaatip-akunneri marluk nalinginnaasumik skemaqarlutik atuarneru minni paasissutisamik atortussanillu katersipput, taakkununga ilanngullugit apersuinerit, najoqqutassanik ujarlerneq immaqalu apersugaqarlutik. Taamaaliornermikkut projektilerinerup naammassiniarnissaa sioqqullugu piareersarnerit annertunersaat inississavaat.

Tassunga malitsiinnarlugu atuartut ullut atuarfiusut tullerit tallimat sammisap allaqqillugu iluarsaannissaanut, suliat inaarsarneranut suliallu taamakkiisup saqqummiunniissaanut piareersarnermut atortussaavaat.

Ullut taakkua tullerit tallimat immikkoortinneqartut sammisap inaarsarlugu suliarineranut atortussaapput, skema nalinginnaasoq 'allatut atuartitsinertut' ingerlallugu. Inaarsaneq Sapaatip-akunnerata ataatsip pineqartup

⁸ Ilanngussaq 4

iluaniissinnaavoq weekendiluunniit ilanngullugu ingerlanneqarsinnaalluni (soorlu pingasunngorneq, sisamanngorneq, tallimanngorneq, ataasinngorneq marlungornerlu).

Atuartut ilitersuisutik isumaqatigalugit atuarfiup initaani atuartitsiffiusartuni aamma/imaluunniit atuarfiup avataani sulinissaminnut periarfissaqassapput.

Suliarineqartup naammassinerani projektilerinerup allaganngortinnerata kopiia atuarfimmum tunniunneqassaaq.

Projektilerineq oqaluttariarsorluni-sulilluni misilitsinneruvoq, saqqummiinerlu saqqummiussinissamut pineqartumut immikkut tulluarsagaasimavoq.

Saqqummeeriaaseq

Saqqummeeriaaseq tassaavoq atuartut projektilerisamik ilisimalikkamillu nutaat qanoq iliorlutik saqqummeerusunnerat.

Projektilerinerup imaanik saqqummiinnermut saqqummeeriaatsit assigiinngitsorpassuit toqqarneqarsinnaapput. Atuartut projektilerinerup imaa silami, eqaarsaartarfimmi imaluunniit inini atuartitsiffiusuni tamatumunga atussallugit tulluurtuni saqqummiussinavaat.

Saqqummiineq

Saqqummiineq ullut projektileriffiusut tallimat naammassiinnartut ingerlanneqassaaq. Atuaqatigiit ullormi ataatsimi saqqummiinissaannut piffissakillioortoqartillugu, saqqummiinerit ullormi tullermi nangingneqarsinnaapput, taamaattorli sapaatip-akunnerata pineqartup iluani naammassiniarneqassapput.

Suliap saqqummiunnera oqaluttariarsorluni-sulilluni misilitsinnertut ingerlanneqartarmat, projektilerinerimik saqqummiineq oqaluttariarsorluni suliaqarluni misilitsinnerni allani saqqumiussinertut ingerlanneqassaaq. Atuartumut ataatsimut 20-40 minutsit atorneqarsinnaapput, misilitseqatigiinnullu sisamanik inulinnut 40-60 minutsit tunniunneqarsinnaallutik. Atuarfinni ataasiakkaani piffissaliussat aalajangerneqassapput.

Saqqummiinnermut piffissaliussat, karakteriliineq ilanngullugu, ima sivilissuseqarsinnaapput:

- Inummumut ataatsimut: 25 minutsit
- Inunnut marlunnut: 30 minutsit
- Inunnut pingasunut: 35 minutsit
- Inunnut sisamanut: 40 minutsit

Atuartut ilinniartitsisuminnut siunnersortiminnut censorimullu saqqummiissapput. Atuartut saqqummeereerpata naggataasumillu oqaaseqareerpata, oqaluttariarsorluni misilitsinneq naammassissaaq.

Projektit suliap saqqumiunnera tamanut ammasuuvoq. Atuartulli ataasiakkaat eqqarsaatigalugit atuarfiup pi-sortaata misilitseqatigiit ataasiakkaat saqqummiinerat inunnut allanut matoqqatissinnaavaa. Tusarnaartut inip misilitsiffiusup qinguata tungaani isiginnaartuunnaallutillu tusarnaartuunnassapput. Peqataassanngillat/oqalussanngillat saqqumiussinerullu ingerlanerani assiliinatillu immiussissanngillat.

Saqqummiisoqarnerani tusarnaartoqarpat, saqqummiineq apersuinerimik naggaserneqassanngilaq, atuartut suliartik illersortussaannimmassuk. Saqqummiineq oqallinnertalik misilitsinnerup kingorna ingerlanneqarsinnaavoq, soorlu ullormi atuarfiusumi imaluunniit atuarnerup avataani.

Censori naliliisullu

Ilinniartitaanermut Naalackersuisoqarfik saqqummiinermut peqaataatitassaminik censoritut ivertitsisinnavaoq. Tamanna pissutigalugu censorit avataaneersut taamaallaat saqqummiinermi najuussinapput. Censori-uneq najoqqutassiat atuuttut naapertorlugit ingerlanneqassaaq. Censorip suliap ingerlanera atuartut allataasigut paasisaqarfigisinnaavaa, saqqummiineq sioqqullugu saqqummiinerullu ingerlanerani atuapallassinnaasani.

Naalackersuisoqarfik censorimik ivertitaqanngippat, atuarfik misilitsiffiusoq angajullerni ilinniartitsisumik ilaaniik censoritut naleqquttumik ivertitsissaaq, taanna aamma alloriarfimmi allami ilinniartitsisusinnaavoq. Aatsaat pisariaqartillugu atuarfimmiit sanilerisamit allamit censorissamik toqqaasoqarsinnaavoq.

Klassip ilinniartitsisui, projektilerineq tamakkerlugu atuartunut siunnersuisuusut, censori arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsoq projektilerinerullu nalaani peqataasimangitsoq ilagalugu naliliisuussapput.

Inassutigineqarpoq minnerpaamik ilinniartitsisut marluk saqqummiinermi peqataassasut. Siunnersuisut arlaqarunik siunnersukkatik apeqqutaatillugit naliliisutut paarlaateqattaarsinnaapput. Taakkua marluk atuartut sulinerat projektilerinerallu pillugit karakteriliiniarnermi naliliinerullu allakkatut suliarinerani imminnut tapersinnaapput.

Ilinniartitsisut pisussaaffigisamittut atuartunullu ornigullutik siunnersuinerimikkut atuortoqatigiit atuartullu ataasiakkaat allataat, inaarsagaat sulinerallu pillugit pitsaasumik ilisimasaaqarlernissaminnut periarfissaqarluarput.

Censori ilinniartitsisullu/naliliisullu saqqummiinerup ingerlanerani atuartut ataasiakkaat pillugit allattugaqsapput. Allattuinerminni naliliinerup skema atussavaat, ilanngussaq 7.⁹

Censorip naliliisullu namminneerlutik allattukkatik maalaarutaasinnaasut eqqarsaatigalugit toqqussavaat. Allattukkat misilitsereernerup kingorna ukioq ataaseq ingerlareerpat aserorterneqassapput.

Naliliinermi tunngaviusussat karakteriliinerlu

Projektilerinerup nalilernerani karakteriliineq tassaavoq projektilerineq *tamakkerlugu* ataatsimut isigalugu naliliineq. Pingaartinneqartut ukua ataatsimut ataqatigiinnerat aallaavigalugu naliliisoqassaaq:

- Suliap imaa
- Suliap ingerlannera suliallu inerneru
- Suliap naammassisap saqqummiunnera

Suliat naammassisap saqqummiunnerata atuartut misissuinerimikkut ilisimaligaat nutaat takutittussaavaa. Atuartut saqqummiinertik tamakkerlugu allamut sangunatik sammisaminnik saqqummiisinaanertik takutittussavaat aammalu oqariartuutimik sammisallu qulaajakkamik saqqummiussinerminni qitiutinnissaat qulakkeertussaallugu.

Saqqummiinerup pitsaasup tulleriissaarineq, saqqummiussap immikkoortuinik assigiinngitsunik eqqartuiffiusoq immikkoortunillu tamanik katersuiffiusumik inerniliinerimik naggaserneqartoq, ilisarnaatigaa.¹⁰

Karakteriliineq atuartunik sanilliussinikkut ingerlanneqassanngilaq. Atuartut ilisimatinneqarsimassapput, ataasiakkaarlutik namminnerlu suliatik aallaavigalugit karakterilerneqartussaallutik. Taamaattumik misilitsseqatigitussat saqqummiinissartik sioqqullugu saqqummiinerminni atuartut ataasiakkaat tamarmik oqaaseqarnissaat qulakkeersimassavaat. Atuartut ataasiakkaat saqqummiinerup ilaaniik 'piginnittuussapput' peqatigitillugulu suliat imaasa ataasiakkaat ataatsimoortuunerat ilisimallugu.

⁹ Ilanngussaq 7

¹⁰ Ilanngussaq 7

Atuartut saqqummeereerpata atuartut ataasiakkaat saqqummiinerat ilinniartitsisut censorillu nalilissavaat. Naliliineq naammasseriiginnartoq atuartoq ilinniartitsisup – misilitsinnermut akisussaasup – karakterilissavaa, tassami oqaluttariarsorluni aamma oqaluttariarsorluni-sulilluni misilitsinnerni atuartup misilitsinnerminik naammassinninnerata kinguninngua atuartut karakterilerneqartarmata. Atuartut ataasiakkaarlutik karakterilerneqartarmata siumoortumik isumaqatigiissutaassaaq, karakteriliineq misilitseqatigiit tusaatillugit imaluunniit atuartut ataasiakkaarlugit tusarliunneqassanersoq.

Karaktererit karaktereskala atuuttoq naapertorlugu tunniunneqassaaq. Matumani projektilerinnermi karaktererit oqaasertalerneqarneri atorveqassapput.¹¹ Saqqummiinerup kingorna ilinniartitsisup, projektilerinnermut akisussaasuunerpaasup, censorillu karaktererit allattorsimaffiat atuarfiup pisortaanut tunniutissavaat. Censorip ilinniartitsisullu karaktererit allattorsimaffiat atuarfiup pisortaanu atsiussavaat, taassumalu allattorsimaffiup misilitsinneq pillugu allattuiffimmu (angusat tunngavigalugit-misilitsinnermilu karaktererit allattuiffiannut/misilitsissimanermut uppernarsaammut) nuunnissaa isumagissavaa.

Allaganngorlugu oqaaseqaat

Taanna tamakkiisumik naliliineruvoq. Taamaattumik sammisaq suliallu qanoq ittuunera apeqqutaatillugit immikkoortui assigiingitsut pingaarnerutinneqarsinnaapput. Allaganngorlugu oqaaseqaammi projektilerinnermi sammisaq pingaaneq, sammisap immikkoortui, sammisaq qulaajarneqartoq kiisalu sammineqartumi ilinniakkanut tunngassuteqartut imaritinneqarneri naliliissutaasut ukua pingasut aallaavigalugit oqaaseqarfigineqassapput: suliap imaa, sulinerup ingerlanera aammalu saqqummiineq.

Atuartup suliaa nalilerneqartarpoq, atuartup kinaanera nalilerneqarani. Naliliinerup siuliani pineqartut piviusorsortut/kinaassusersiorfiunngitsut taamaallaat tunngavigimmagit, oqaaseqaat amigaatinik, isiginneriaatsinut nutaanut siunnersuutinik il.il. imaqartinneqartariaqanngilaq.

Projektilerinnerup ingerlanerani ilinniartitsisup akisussaasup klassimilu ilinniartitsisut allat suleqatigalugit allaganngorlugu oqaaseqaatip karakterertallip saqqummiineq kingusinnerpaamik sapaatip-akunnerinik pingasunik kingoqqullugu suliarinissaa atuarfimmullu tunniunnissaa/elevmappimut ilinissaa kopiiatalu atuartumut tunniunnissaa akisussaaffigaa.

Atuarfiup uppernarsaatit elektroniskiusumik pappiliannngorlugilluunniit toqqortarissavai. Karaktererit oqaaseqaatillu angusat tunngavigalugit-misilitsinnermilu karaktererit allattuiffianni/misilitsissimanermut uppernarsaammi allanneqassapput.

Atuartup napparsimanera allamillu peqquteqartumik peqannginneq

Atuartoq napparsimappat allamilluunniit pissuteqarluni peqanngippat atuarfiup pisortaata aalajangissavaa, piffissami sumi atuartoq projektilerissanersoq/taassuminnga tunniussissanersoq.

Atuartoq saqqummiinnermut aamma/imaluunniit projektilerinnerup ingerlanerani takkutinngitsoorpat, atuarfiup pisortaata kisimi aalajangersinnaavaa, atuartoq projektilerissanersoq/taassuminnga tunniussaqaassanersoq, taamaattoqarpallu qaqugukkut tunniunneqassanersoq.

Misilitsinneq kingusinnerpaamik apriliip 15-ianni naammassisimassaaq. Atuartup karaktereria angusat tunngavigalugit misilitsinnermilu karaktererit protokolimi/misilitsissimanermut uppernarsaammi allanneqassaaq.

Atuartut saqqummiinnermi peqataanngitsut karakterilerneqarsinnaanngillat. Peqataannginneranut pissutaa-soq nalunaarutigineqanngippat, peqataannginnermut kode protokolimi allanneqassaaq, taamatullu peqataannginneranut allanut pissutaasut kodenngorlugit angusat tunngavigalugit misilitsinnermilu karaktererit protokolimi/misilitsissimanermut uppernarsaammi allanneqassapput.

¹¹ Ilanngussaq 6

Ingerlatsinerup nalilenera

Censorip ilitersuisullu/ilinniartitsisullu atuariup pisortaa peqatigalugu projektilerineq naammassereerpat tamaat nalilertariaqarpaat. Atuartitsissutip immikkoortua misilitsiffiusoq pillugu censorip nalunaarutaa ator-neqarsinnaavoq.

Censorit nalunaarutaat

Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfiup atuartitsissutini taakkualu immikkoortuini misilitsiffiusuni immersuiffissat pilersinnikuuai, taakkualu nalunaaruteqalermi atoqqullugit innersuunneqarput.

Censorit najugarisami toqqarneqartut ingerlanneqartut pillugit censoritut nalunaarutitik (nalunaarusiatik) atuariup pisortaanut tunniutissavaat. Atuariup pisortaata nalunaarutit taakkua ataatsimoortillugit juuni qaammat Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfimmut nassiutissavai.

Censorit qitiusumit toqqarneqartut nalunaarutitik/skemat immersukkatik toqqaannartumik Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfimmut nassiutissavaat.

Ilanngussaq 1: Tulleriissarinerup takutitassarinera - Projektimik suliap ingerlannera

Projektilerineq januarimi/februarimi tunniunneqassaaq		
Ullut tullerit marluk pilersaarusionermut	Ass. decemberimi aamma/imaluunniit januarimi	Atuartut ulluni tulleriinni marlunni aallartisassapput, ullut ullunut ullulluunniit affaanut kittaarneqaratik tulleriissapput: <ul style="list-style-type: none"> • Sammisamik sammisallu ilaanik toqqaaneq • Suliap nalilernissaanut piomasaaqatit tunngaviillu uteqqillugit ilisimatitsissutigineqassapput • Suleqatigiittussanut agguanneq • Sammisamut apeqqusiaq qulaajarneqartussaq • Pilersaarusionerq
Min. sap.ak. marluk paasissutissanik katersiner-mut	Ass. januarimi aamma /imaluunniit februarimi	Nalinginnaasumik atuarneq, minnerpaamik sap.ak. marlunni paasissutissanik, atortussanik assigisaannillu katersisoqassaaq. Projektilerinerneermi pingaarteqartunut siumoortumik piffissaliisoqarsinnaavoq, soorlu atuarfiup avataani apersuiartornernut.
Ullut tallimat ataqtigiit projektileriffiusut	Ass. februarip qiteqqunnerani	<p>Sammisap suliareqqinneranut, suliap inaarsarneranut suliallu tamarmiusup saqqummiunnissaanut piareersarnermut inaagassanik suliaqarneq.</p> <p>Ullut projektileriffiusut “ullutut atuartitsivittut allatut” taallugit ingerlanneqassapput, ulluni taakkunani tallimani projektileriffiusuni atuarfiup atuartut ullut tamaasa nal.ak. 8-ni atuartissinnaavai. Ullut taakkua atuarfiusut inaarsa-gassanut atugassaapput ullunullu affarnut qulinut agguarneqarsinnaanatik. Ullut taakkua sapaatip-akunnerani ataatsimi inissinneqarsinnaapput imaluunniit weekendimik akunnilerlugit inissinneqarsinnaallutik.</p> <p>Piomasaaq ulloq atuarfiusoq tamaat atuartunut siunnersuinissaq. Ilinniartitsisoq sulineq tamakkerlugu atuarnerup nalaani siunnersuissaaq/facilitatoriusaaq.</p>
Saqqummi-ineq	Ass. februarip naanerani	<p>Saqqummiinerneermi projektitut suliaq saqqummiunneqassaaq/tunniunneqassaaq, taannalu pissaaq ullut tallimat inaarsa-nermut atukkanut malitsigitiin-narlugu.</p> <p>Ullormi ataatsimi atuartoqtigiit saqqummiiniartut amerlavallaarpata, saq-qummiineq ullornut ataqtigiinnut marlun- nut agguarlugu ingerlanneqassaaq.</p>
Karakteriliineq		Atuartut saqqummiussereerunik tamarmik immikkut karakterilerneqassap-put.
Projektilerinerup nalilerneqar-nera		Oqaaseqaammi atuartup karakteria nassuarneqassaaq itisiliiffigineqarlunilu. Oqaaseqaat karakterilu kingusinnerpaamik saqqummiinermit sapaatip-akun-neri pingasut qaangiutsinnagit atuarfiup pisortaanut tunniunneqarsimassap-put.
Misilitsinneq kinguartitaq	15. april nal-lersinnagu	Atuartoq atuarfiup pilersaarutaasumik projektilerinerani peqataasinnaan- ngikkuni, projektilerinerminik tunniussinissaminut periarfissinneqassaaq.

Ilanngussaq 2: Projektilerinerup ingerlarnganik takussutissiaq

Suliassat	Piffissaliussat	Oqaaseqaatit
<p>Paasissutissat: Piffissaalluartillugu atuartut inaarutaasumik naliliinernik paasissutissinneqassapput, tasunga ilanngullugu projektilerineramik.</p>	<p>Soorlu kingusinnerpaamik 10. klassip aallartinnerani.</p>	<p>Atuartut projektilereriaatsimik sungiussil-luaqqullugit, meeqqat atuariata alloriar-fiini pingasuni tamani suleriaaseq taanna atornerqarlunilu sungiusarneqassaaq.</p>
<p>Qulequttamik pingaarnermik qinersineq:</p> <ul style="list-style-type: none"> Atuartut ilinniartitsisortik suleqatigalugu projektilerinerissamut qulequtassaq pingaarneq nassaaris-savaat. 	<p>Soorlu kingusinnerpaamik januaarip aallartinnerani.</p> <p>Qulequttamik qinersinissap oqaloqati-giissutiginnissaanun atuariit namminneq piffissaliissapput.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Qulequtaq atuartitsissutit arlariit isikkiviinit isigineqarsinnaassaaq. Qulequtaq sanilliunneqarsin-naassaaq imalu immikkoortu-lersugaassalluni, atuartitsissutit atuartitsissutillu qanitariit imari-saannik, sakkuinik, suleriaasiinik saqqummeeriaasiinillu ilanngus-siffiusinnaassalluni.
<p>Piareersarneq:</p> <ul style="list-style-type: none"> Qulequttamik aamma/imaluunniit immikkoortuinik qinersineq Sammissassamut apeqqusiaq Pilersaarusiorneq Suleqatigiittussaliorneq Suliamut nalilersuinerullu piu-masaqaatinik najoqqutassanillu ilisimatitsineq, taassuma iluaniil-lutik ilikkagassatut anguniagassat ilanngutassat. 	<p>Soorlu kingusinnerpaamik januaarip aallartinnerani qulequtassamik pingaarnermik qinersimermut tapuliullugu.</p> <p>Ullut atuariusut tullerit marluk pia-reersarnermut immikkoortinneqas-sapput.</p>	<p>Ilinniartitsisoq/ilinniartitsisut ukua pilersaarusiornertat, killilernerat, qinerneqarnerat atornerallu pillugit ilitsersuissaaq /-sapput:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sammissassamut apeqqusiaq Suliassap killilernerarnera Suleriaatsit misissuariaatsillu Imaa periutsillu (metoder) Toqqammaviit atorullu Saqqummeeriaatsit Suliap inernera Saqqummiunneqarnera
<p>Atortussanik katersineq soorlu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Atuakkanik Statistikkinik allanillu paasissutissanik naleqquttunik Sakkussanik (redskaber) Atortussanik (materialer) Assinik Inunnik apersugassanik isumaqatigiissuteqarneq 	<p>Soorlu januaarip qiteqqunnerani - naanerani</p> <p>Minnerpaamik sap.ak. marluk (ullut atuariusut qulit) atortussat katersor-nissaannut atornerqassapput.</p> <p>Nalinginnaasumik atuartitsisoqassaaq, atuartitsinerli projektilerinerissamut toq-qammaviliisussanngorlugu piareersar-neqarsinnaavoq.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Sammissassamut apeqqusiaq Suliassap killilernerarnera Suleriaatsit misissuariaatsillu Imaa periutsillu (metoder) Toqqammaviit atorullu Saqqummeeriaatsit Suliap inernera Saqqummiunneqarnera
<p>Projektilerineq/inaarsaaneq:</p> <ul style="list-style-type: none"> Suliereqqinnera Suliap inaarsarnera Saqqummiunnissaata piareersar-nera 	<p>Soorlu februaarip aallartinnerani</p> <p>Ullut atuariusut tullerit tallimat projektilerinerissamut immikkoortinneqas-sapput.</p>	<p>Allallugu suliaq kalaallit, qallunaat, tuluit allamiulluunniit oqaasiisa pingajui ator-lugit allanneqarsinnaavoq.</p> <p>Oqaatsit atukkat saniatigut oqaatsit allat atorlugit naalisanaartaqassaaq.</p>
<p>Saqqummiunnera:</p> <p>Soorlu: Oqalugiutitut, oqallisissamik saqqummiinertut, isiginnaagassiatut, taalliatut, nipilersuutitut il.il. (Power point, assit, filmit, planchit, piusuusaartitat (modeller), ilutsit (figurer), eqqumiitsuliat)</p>	<p>Februaari</p> <p>Projektilerineq naammassiinnartoq saq-qummiunneqassaaq.</p> <p>Saqqummiinermi oqaatsit nammineq qinerneqassapput.</p> <p>Pisortaqaarfik censorimik saqqummiiner-mi najuuttussamik toqqaasinnaavoq.</p>	<p>Soorlu misiliteqatigiit saqqummiinissaan-nut 40 – 60 minutsit imaluunniit kisimik misilitsittut saqqummiinissaannut 20–40 mininutsit immikkoortinneqarsinnaapput.</p> <p>Atuartut namminneerlutik aalajangersin-naavaat, kikkut saqqummiinermi najuu-tissanersut.</p>
<p>Naliliineq:</p> <ul style="list-style-type: none"> Allakkatigut oqaaseqaat Karakterii 	<p>Februaarip naanerani imlt. kingusinner-paamik marsip aallartinnerani</p> <p>Projektilerinerup tunniunneqarnera saqqummiunneqarneratalu kingorna kingusinnerpaamik sap.ak. pingasut qaangiutsinnagit nalilerneqassaaq.</p>	<p>Allaganngorlugu oqaaseqaat karakterililu ukuninnga nalilersuineruvoq: Suliap imaa, sulinerup ingerlarnga saqqummiunneqarneralu.</p> <p>Atuartut ilikkagassatut anguniagassanun sanilliullugu naammassisaminnut ataasiakkaarlutik karakterilernerneqassapput.</p>

Ilanngussaq 3: Projektilerinerup aalajangersimasumillu sammisaqarluni sulinerup assigiinngissusaat

Aalajangersimasumik qulequtaqarluni suliaq allaaserisaqarneruinnarpoq. Projektilerinermi atuartut sanillersu-
 ussinnasariaqarput isummorsolutillu.

Pingaartuuvoq atuartut aalajangersimasumik qulequtaqarluni suliaq aamma projektilerinerup assigiinngissu-
 taannik paasinninnissaat. Aalajangersimasumik qulequtaqarluni suliaq allaaserinninneruvoq sammisamik qu-
 laajarneqartussamik *ilaqartinneqanngitsoq*. Tassani pisut allaaserineqartarput, soorlu nannup isikkua, sumiit-
 tarnera aamma uumasaasia, apeqqutinik makkuninnga aperisoqartarluni: nanoq suua, sumiittarpa, sunik neri-
 saqartarpa. Aalajangersumik qulequtaqarluni suliami apereriaatsini assigiinngitsuni sisamaasuni taamaallaat si-
 ulliit atorineqartarput, ilinniartitsisunullu ilitsersuummi qularnaartariaqarpoq sammisat taama ittut projektileri-
 nermut akuerineqassanngisut.

Projektileraluni sulineq apeqqusersuilluni sulineruvoq atuartullu tupigusuuteqarluni apeqqutai akiniarlugit mi-
 sissuisoqarlunilu misileraasoqartarpoq. Atuartut apereriaatsinik assigiinngitsunik sisamanik ilisimasaqarnertik
 iluaqutigisinnaavaat, projektileralunilu apeqqusersuilluni sulineru tamani apereriaatsit sisamat tamarmik ator-
 neqartarput, tamarmillu ataqatigiissillugit atorineqaraangamik itisiliineru iluaqutaasarlutik:

Paasissutissat pillugit apeqqutit: Apeqqutit atorineqakula- sut: kina, suna, sumi, suut aamma qanoq amerlatigi- sut?	Apeqqutit nassuiaanermut tunngasut: Apeqqutit atorineqaku- lasut: Sooq? Suna uunga pis- sutaava...?	Nalilersuineru apeqqutit: Apeqqutit atorineqaku- lasut: Una.... tulluarpa? /... tullu- anngila?	Qanoq iliornermut apeqqutit: Apeqqutit atorineqaku- lasut: Qanoq ...?, Qanoq iliortoqarsinnaava?
Siunertaq: Sammisaq pillugu ilisi- masanik annertusaaneq.	Siunertaq: Sammisaq pillugu paasin- ninnermik annertusaaneq.	Siunertaq: Sammisamat qulaajarne- qartumut inerniliinissamu- llu hypotese pillugu nam- mineq isummersuutit i- summallu ersarissarnis- saat.	Siunertaq: Sammisap qulaajarneqar- tup inernilernissaa pillugu qanoq iliuuseqarnissat paasinartunngortinnissaat.
Aalajangersimasumik qulequtaqarluni suliaq: Allaaserinninneruvoq, sammisamik qulaajaga- qarani, sammisaq pillugu nammineq ilisimasat an- nertusitinniarlugit			
Projektilerineq: Projektilerineq atuartut sammisamik itisiliiffigisaat, apereriaatsit sisamat tamaasa atorlugit sammisap qulaajaalluni akissutissarsinariineq.			

Ilanngussaq 4: Saqqummeeriaatsinut inerniliilernullu assersuutit

Saqqummeeriaatsit (Udtryksformer):

Timi atorlugu	Pissanganartuliat	Oqaluttariarsorluni	Misileraanertaqartut	Tusaasat isigisallu (Audiovisuelle)	Assitalersukkat		Allatat	
					manissut	initussusillit	sagprosa	skønlitteratur
- Timi atorlugu takutitsinerit - Ussersorluni takutitsinerit - Akrobatikki	- Piviusuusaartitsinerit - Inuusanik isiginnaartitsinerit - Musical - Kabaret - Tusarnaagassiat - Revy	- Oqallitsitsineq - Oqallinneq - Oqalugiarnertit - Radiukkut aallakaatitassiat - Apersuinerit - Talkshow	- Atisalersorluni takutitsinerit - Happening - Atisanik takutitsinerit - Isiginnaartitsissusiat tamakkiisut - Naasaanngitsumik maskiina - Herbarium - Naatitsivik matoqqasoq - Piusuusaartitsilluni saanaat - Atortut ikkursorneri	- Dias-/Slide show - Video - Filmeeqqat - Titartakkanik filmit - Programmit oqallitsitsiffiusut - Pisunik tusa-gassiuineq - TV-aviisi / Qanoroq - Piviusunik al-lakaatitassiat	- Graffiti - Assit - Eqqumiitsulianik assit - Tusagassi-ornermi assit - Titartakkat - Qalipakkat - Collage - Pinnersa-nerit	- Qisunnik sa-naat - Formbog - Nivingasu-liaq - Qiperukkat - Assiliaq qat-tunerusun-gortitaq - Papmaché - Marrarmik sanaat - Tableau - Kikkasse	- Aviisi - Allakkat - Qinnuteqaat - Annonce - Manuskript - Drejebog - Ilitersuutit - Atuartartut allagaat - Qineqqusaarutit - Sananissamut ilit-sersuut - Planche - Isumaqaatgiisut - Pjece - Ussassaarut - Essay - 'Atuakkialerineq' - Ullorsiutit - Inatsissatut siunnersuut - Interview/apersuineq	- Oqaluttuat - Unikkaaq - Siulilersaarut - Tegneseriat - Inuinnaat erinarsuutaat - Oqaluttu-aliat naatsut - Tussiutit

Inerniliilernut assersuutit

Nittartagaq	Titartagaq	Isiginnaartitsissut	Happening	Oqaluttuaaraq
Filmi	Collage	Piusuusaartitsilluni isiginnaartitsissut	Musikvideo	Brochuri
Blog'i	Qalipagaq	Tarranik isiginnaartitsissut	Tusarnaagassiaq	Namineq taallianik atuaaneq
Oqallitsitsilluni programmi	Saqqummersitsineq	Nerisassiorneq	Erinarsuut	Aviisi
Ussassaarut	Assinik saqqummersitsineq	Misilerakkamik nittarsaasineq	Pinnguaat	Iganermut ilitersuusuaq
Video	Piusuusaartitat tigus-saasut	Rap	Planchit	Naqitaaraq
	Tegneseriat	Saqqummiussat grafiskiusut	Plakatit	nalunaarusiaq

Saqqummeeriaatsinut (formidlingsforminut) assersuutit

PowerPointi	Planchit	Assit	Videot	Sulianit allatanit tigusat
Pjecet	Piusuusaartitat angissutsimut naleqqiussissut atorlugu suliat	Isiginnaagassiat pissanganartut isiginnaartitsis-sutillu	Taalliat nipilersukkallu	Teknikkikkut atortut

Ilanngussaq 5: Erngup nukinga sammisap ilaatut sammineqarnissaanut assersuut

Qulequttag pingaarneq imaassinnaavoq:

”Nukik qorsuk – Kalaallit nunaannut suut periarfissaappat?”.

Qulequttamut pingaarnermut siuliani taaneqartumut ”Nukik qorsuk – Kalaallit nunaannut suut periarfissaappat?”-mut tunngatillugu sammisap qulaajagassaq sammisassamullu tassunga apeqqusiaq ima aqqineqarsinnaavoq:

Sammisassaq qulaajagassaq

Assersuut:

Kalaallit Nunaanni imermik nukissiuutit suli annertusarneqarput. Nukissiorneq tamarmi imermik nukissiuutit kisiisa atorlugit ingerlanneqarsinnaava? Tamanna isumassarsiatsialaava?

Ingerlatsiviit ilaanni, soorlu umiartornermi timmisartukkulluunniit angallassinerni, ikummatissat soorlu uulia, benzin aamma diesel taarserlugit innaallagissamik atuinissaq ajornartorsiortitsisinnaava. Aamma biilit innaallagiatortut issittup kliimaani atorniarnert atjornartorsiutaasinnaava?

Uagut nammineq innaallagissamik atuinerput, soorlu mobiiltsinnut qarasaasiatsinnullu, annertusigaluttuinnarpoq. Teknikkikkut iluaqutigut tamakkua tamaasa nukissiuutinik annertusigaluttuinnartumik atuiffiginissaat naatsorsuutigissavarput, imaluunniit siunissaq qanoq isikkoqarpa?

Sammisassamut apeqqusiaq

Assersuut:

”Erngup nukinga suli annertusarneqassava, aamma inuiaat kalaallit tamarmik siunissami qaammaqqutinut, kiassarnermut nukissiornermullu allamut atuinissaat taassuma matusinnaavaa?”

Ilanngussaq 6: Karakterit oqaasertalernissaannut siunnersuut
Meeqqat atuarfianni inaarutaasumik naliliineq

Projektilerineq

Karaktereri	Taaguutaa	Allaaserinera
A	Pitsaalluin- nartoq	<p>Atuartup takutippaa immikkoortuni pingaarnerni pingasuni tamani pi- masaqaatit tamakkiisumik naamassillugit: suliap imaani, suliap ingerlan- neqarnerani kiisalu paasissutissiissutiginerani saqqummiunneqarneranilu.</p> <p>Imaata tulleriinnilernera qularnaappoq ilikkagassallu atorneqarlutik, sammissassallu tunngavia (problemstillingen) nammineq inuttut isum- merneramik ilaqartillugu tamakkiisumik itisilerneqarluni.</p> <p>Atuartoq suliap ingerlanneqarnerani annertuutigit tunniusimavoq nammine- ersinnaalluarnermillu takutitsilluni, piffissaliussap iluani anguniakkat angullugit aammalu tamanna soorlu portfolio atorlugu nassuiarsinnaallugu.</p> <p>Saqqummiineq paasissutissiinerlu ersaripput, paasinarlutik isumassarsinarlu- tillu, atuartullu nammineq isummani eqqarsaatinilu tunngavilersorpai takutil- lugillu.</p>
B		
C	Pitsaasoq	<p>Atuartup takutippaa immikkoortuni pingaarnerni pingasuni tamani pi- umasaqaatit naamassillugit: suliap imaani, suliap ingerlanneqarnerani ki- isalu paasissutissiissutiginerani saqqummiunneqarneranilu.</p> <p>Imaa tulleriinnilersugaavoq paasissutissanillu katersanik atuinermik takussutissiilluni. Sammissassap tunngavia (problemstillingen) nammineq inuttut isummerneramik ilaqartillugu naammaginatsumik annertussusilim- mik itisiligaavoq.</p> <p>Atuartoq suliap ingerlanneqarnerani ilaatigut tunniusimavoq nammine- ersinnaanermillu takutitsilluni, piffissaliussap iluani – ataatsimut isigalugu – anguniakkat anguai aammalu tamanna soorlu port- folio atorlugu nassuiarsinnaallugu.</p> <p>Saqqummiinera paasissutissiinerlu naammaginarpoq atuartullu isum- mani eqqarsaatinilu saqqummiuppai.</p>
D		
E	Naammattoq	<p>Atuartup immikkoortuni pingaarnerni pingasuni: suliap imaani, suliap in- gerlanneqarnerani kiisalu paasissutissiissutiginerani saqqummiunneqarnera- nilu piomasqaatit ilaatigut naamassillugit takutippaa.</p> <p>Imarisaani atuartup paasissutissanik katersanik atuinini takutippaa.</p> <p>Suliap ingerlannerani atuartoq misissuineramik ingerlataqarsimavoq aammalu soorlu portfolio atorlugu tamanna uppersarsinnaallugu.</p> <p>Saqqummiineq paasissutissiinerlu imminut ataqatigiinngitsiterput, atu- artorli ikiorneqarluni eqqarsaatiminik saqqummiussisimavoq.</p>
Fx		
F		

Ilanngussaq 7: Projektitut suliap saqqummiunnerani nalilersuinnermut skema

Atuartoq: _____

Atuarfik: _____

	Qularnaalluinnarpoq	Qularnaappoq	Naammaginarpoq	Naammanngilaq
Atuagarsornikkut imaa				
Sammissassamut apeqqusiaq projektulerinerup ingerlannissaanut tikkuussisuuvoq				
Atuagarsornikkut imaa atuartitsissutinik kattutaarivoq				
Atuartup atuagarsornertaa tamakkerlugu paasisimavaa				
Suliap ingerlanera				
Suliassat pilersaarusernerat				
Atuaqatinik inunnillu avataaneersunik suleqateqarneq				
Nammieersinnaaneq suliarmullu tunniusimaneq				
Suliap inernerera				
Projektilerinermit saqqummeeriaatsit tulluartut atornerqarput				
Inernerera nutaalierneruvoq				
Suliaq inernerera saqummiinermit atornerqarpoq				
Saqqummiineq				
Saqqummiinerup tulleriinnersornera ersarippoq				
Saqqummeeriaaseq nutaaliortuuvoq				
Oqaatsit paasinarluarput, ersarillutik allanngorarlutillu				
Saqqummiinermit sammissassamut apeqqusiaq akineqarpoq				

Naliliinissamut skema siunnersuutaavoq. Ilinniartitsisoq/censori namminneerlutik misilitsinnermut nalunaarut aallaavigalugu naliliinissaminut piumasaqaatissaminik allattuisinnaapput, una naqitaq takusinnaavat: **Projektilerineq**, Bent Mortensen, Ilinniusiorfik 2008